

คู่มือ

แผนป้องกันและแผนอพยพกรณีเหตุอัคคีภัย

หอพักนักศึกษาพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
แผนการป้องกันและแผนอพยพกรณีเกิดเหตุอัคคีภัย	3
แผนตรวจตราและป้องกันอัคคีภัย	4
ขั้นตอนการเผชิญภาวะฉุกเฉินกรณีไฟไหม้ หอพักนักศึกษาพยาบาล	6
แผนบริหารความเสี่ยงกรณีไฟฟ้าดับ ลิฟท์ขัดข้อง	7
ขั้นตอนการอพยพหลังได้ยืนยันสัญญาณเตือนภัย	8
แผนการอพยพหนีไฟและวิธีการอพยพหนีไฟ	9
การปฏิบัติตนในการอพยพหนีไฟ	10
แผนบรรเทาทุกข์เมื่อเพลิงไหม้สงบแล้ว	13
แผนการปฏิรูปฟื้นฟู	14
แผนผังอาคารหอพักนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์	14

แผนการป้องกันและแผนอพยพกรณีเกิดเหตุอัคคีภัย

แผนป้องกันและอพยพกรณีเกิดเหตุอัคคีภัยฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การระงับอัคคีภัยเบื้องต้น และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการป้องกันและลดความสูญเสียจากการเกิดอัคคีภัยในอาคารหอพักนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้งนี้ได้กำหนดแผนงาน ขั้นตอนปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก รวมถึงผู้รับผิดชอบทุกภาคส่วน ทั้งนี้คณะจะได้ดำเนินการซ้อมแผนป้องกันและแผนอพยพกรณีเกิดเหตุอัคคีภัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการดูแลให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตของนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดเหตุอัคคีภัย ภายในอาคารหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ
2. เพื่อเป็นการป้องกันการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุอัคคีภัย
3. เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ ในการปฏิบัติได้ถูกต้อง รวดเร็ว และปลอดภัยขณะเกิดเหตุอัคคีภัย
4. เพื่อจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ดีที่สุด
5. เพื่อฟื้นฟูที่เกิดเหตุให้กลับสู่สภาวะปกติได้รวดเร็ว

ขอบเขตของการดำเนินการ

แผนป้องกันและแผนอพยพอัคคีภัยนี้ ใช้กับนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ ซึ่งมีคณะกรรมการหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผนป้องกันฉบับนี้

คำจำกัดความ

1. คณะกรรมการหอพักนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ กำกับดูแล/ตรวจสอบ เสนอแนะแนวทางการจัดทำแผน ซ้อมแผนปรับปรุงแผนป้องกันฯ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในเขตที่รับผิดชอบ
2. ทีมผจญเพลิง หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรม เพื่อทำหน้าที่ดับเพลิงเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้
3. ทีมอพยพ หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่อพยพนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องของหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ ตามที่ได้รับมอบหมายไปยังจุดรวมพล
4. ผู้อำนวยการดับเพลิง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ในการดับเพลิงและควบคุมสถานการณ์

แผนตรวจตราและป้องกันอัคคีภัย

ขั้นตอนในการดำเนินการ

1. แผนตรวจตรา เพื่อเป็นการตรวจตราป้องกันและลดโอกาสเสี่ยงตลอดจนเป็นการตรวจเช็คความพร้อมของอุปกรณ์ จึงกำหนดแผนตรวจตราดังนี้

1.1 ตรวจตราความปลอดภัยพื้นที่

1.2 ตรวจอุปกรณ์เพื่อระงับอัคคีภัยดังนี้

1.2.1 แผนผังทางหนีไฟ ป้ายหนีไฟ ถังเคมีดับเพลิง อุปกรณ์หนีไฟ ให้มีความพร้อมต่อการใช้งานอยู่ตลอดเวลา

1.2.2 ตรวจสอบถังดับเพลิง ให้มีความพร้อมในการใช้งานอยู่ตลอดเวลาและตำแหน่งติดตั้งต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง

2. มาตรการป้องกันการเกิดอัคคีภัย

2.1 ตรวจเช็คอุปกรณ์ไฟฟ้า ตู้ควบคุมไฟฟ้า ทุก ๆ 3 เดือน โดยนายอานิตย์ เหมชะรา และนายก้องเกียรติ นิ่มหนู

2.2 ตรวจสอบดูแลให้นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย ดังนี้

2.2.1 ถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ใช้งานหลังเลิกงานทุกครั้ง

2.2.2 ห้ามสูบบุหรี่ภายในเขตพื้นที่อาคารฝ่ายฯ

2.2.3 ห้ามจัดวางอุปกรณ์ สิ่งของ ทับสายไฟ ปลั๊กไฟ เต้าเสียบ

2.2.4 ห้ามนำวัสดุสิ่งของ/สารไวไฟวางไว้ใกล้ตู้ควบคุมนำความร้อนอุปกรณ์ไฟฟ้า

2.2.5 การทำงานหรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดประกายไฟ เช่น การเชื่อม ตัด ในอาคารต้องแจ้งขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนทุกครั้ง

3. แผนอบรมด้านอัคคีภัย

3.1 การอบรม ให้นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ เข้ารับการอบรม “โครงการอบรมและซ้อมแผนป้องกันอัคคีภัยภายในหอพักนักศึกษาพยาบาล” อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.2 การประชาสัมพันธ์รณรงค์ ให้ประชาสัมพันธ์สิ่งที่นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ ต้องการทราบและปฏิบัติในด้านอัคคีภัย ดังนี้

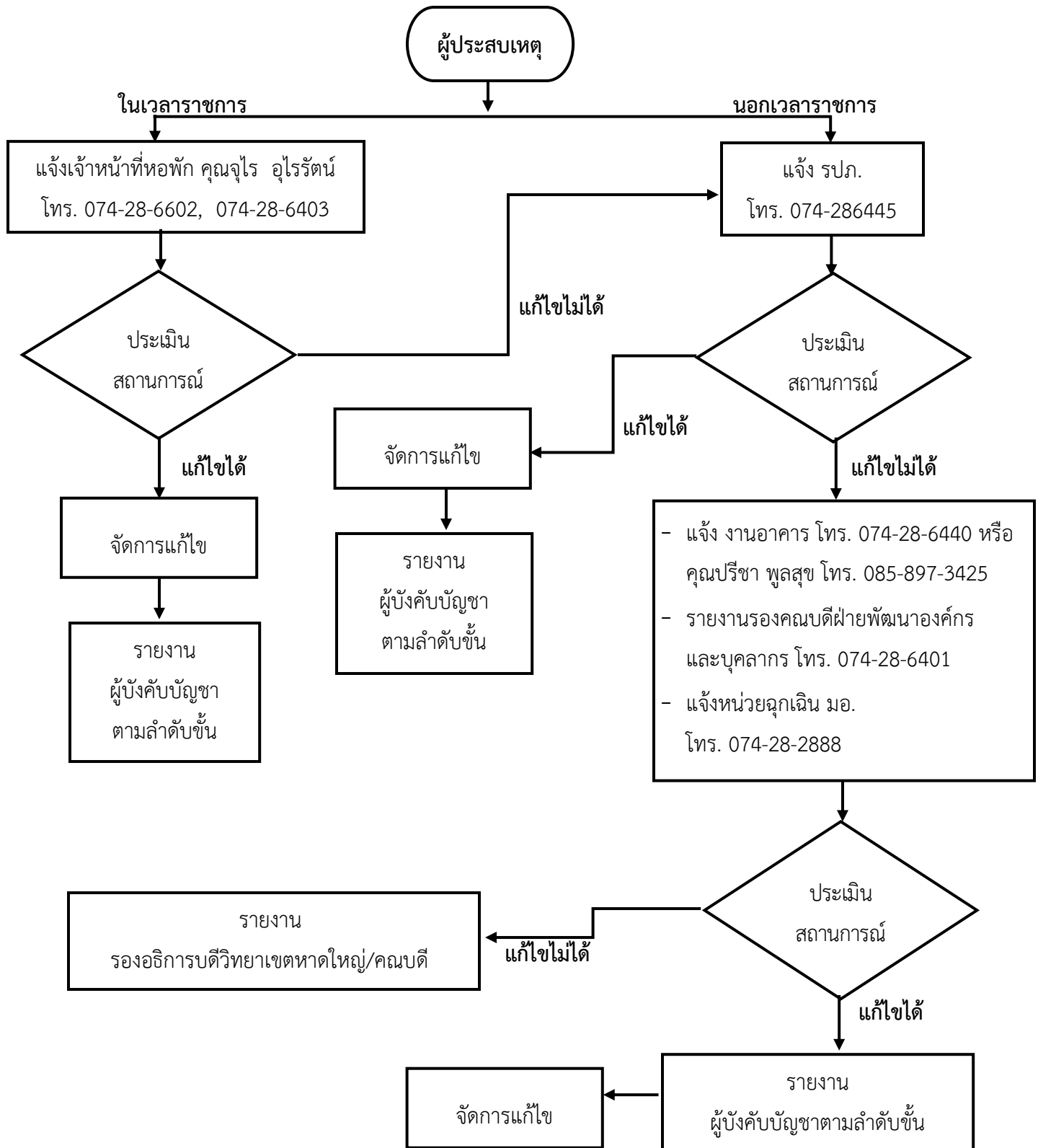
3.2.1 ห้ามสูบบุหรี่ในเขตพื้นที่อาคาร

- 3.2.2 พบเห็นสภาพที่ไม่ปลอดภัยหรือเหตุการณ์ผิดปกติให้แจ้งเจ้าหน้าที่หอพักฯ นางสาวจุไร อุไรรัตน์ ทราบโดยด่วน
- 3.2.3 หากจำเป็นต้องทำงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประกายไฟ เช่น การเชื่อม ตัด ในอาคาร ต้องแจ้งขออนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายสวัสดิการนักศึกษาทราบก่อนทุกครั้ง
- 3.2.4 จัดเก็บอุปกรณ์ เอกสารสำคัญในที่ปลอดภัยหรือในที่ขนย้ายได้สะดวกเมื่อเกิดเหตุ
- 3.2.5 รู้ที่ตั้งถังดับเพลิงและวิธีการใช้ถังดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง
- 3.2.6 ทราบลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อพบเหตุเพลิงไหม้และวิธีการแจ้งเหตุ
- 3.2.7 เข้าใจสัญญาณเกี่ยวกับการเกิดเพลิงไหม้และสัญญาณการอพยพหนีไฟ
- 3.2.8 ทราบเส้นทางหนีไฟภายในอาคารหอพักฯ และจุดรวมพล
- 3.2.9 หลังการอพยพหนีไฟต้องรายงานตัวที่จุดรวมพลและรอฟังคำสั่งจากผู้ช่วยคณบดีฝ่ายสวัสดิการนักศึกษา

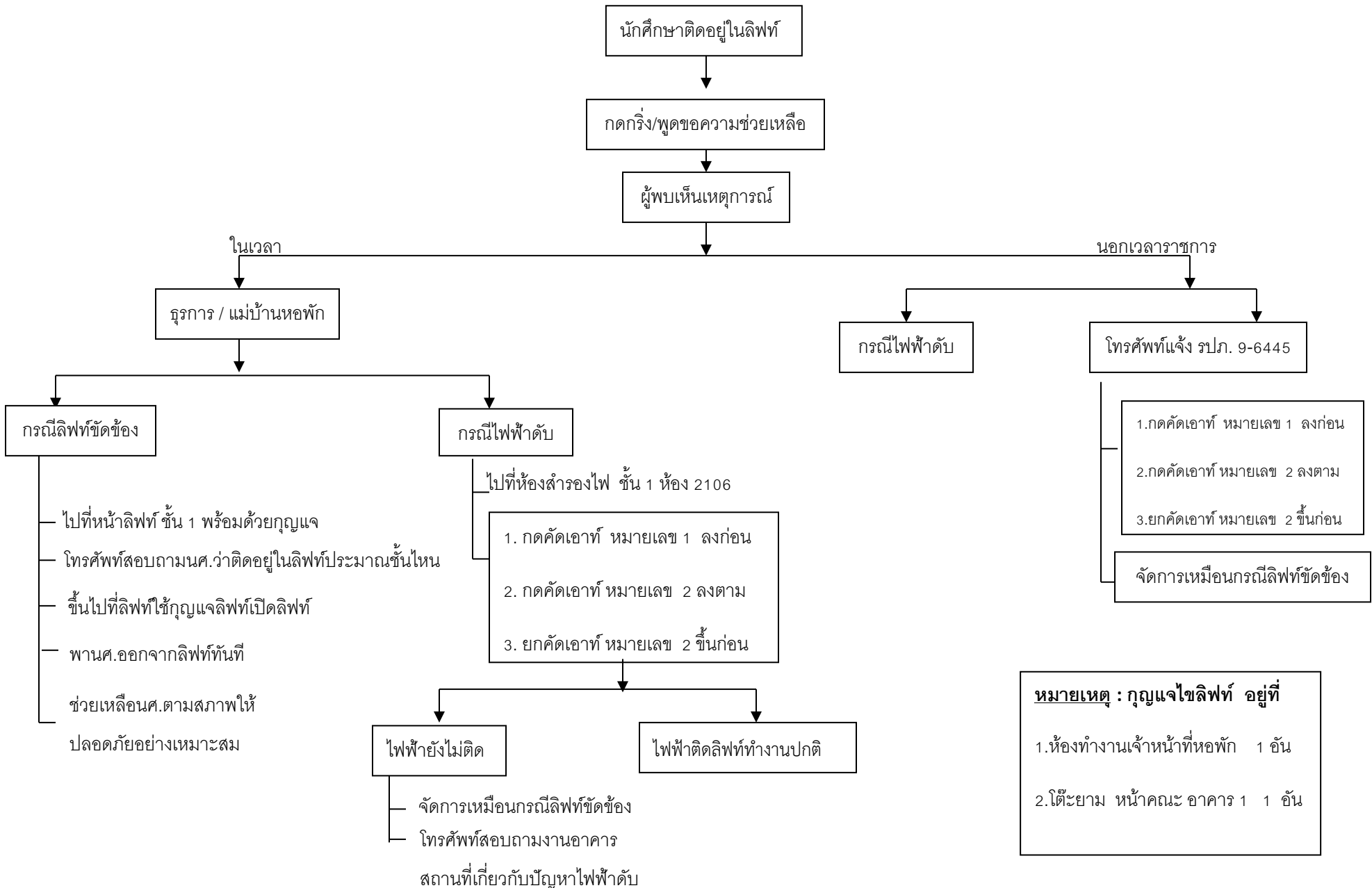
ต่อไป

- 4. **ขณะเกิดเหตุ** คณะกรรมการฯ จัดทำแผนระงับอัคคีภัยโดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบ และหน้าที่ในการปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ ซึ่งมี 2 แผน คือ
 - 4.1 ขั้นตอนการเผชิญภาวะฉุกเฉินกรณีไฟไหม้ หอพักนักศึกษาพยาบาลฯ
 - 4.2 แผนบริหารความเสี่ยงกรณีไฟฟ้าดับ ลิฟท์ขัดข้อง

ขั้นตอนการเผชิญภาวะฉุกเฉินกรณีไฟไหม้ หอพักนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

แผนบริหารความเสี่ยงกรณีไฟฟ้าดับ ลิฟท์ขัดข้อง

ขั้นตอนการอพยพหลังได้ยืนยันสัญญาณเตือนภัย

1. เมื่อได้ยืนยันสัญญาณเตือนให้อพยพ (กริ่งยาว) ขอให้ทุกคนเตรียมความพร้อมอพยพออกจากพื้นที่
2. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบหน่วยอพยพแต่ละชุด ตะโกนแจ้งอีกทีและตรวจสอบตัวแทนประจำชั้นที่รับผิดชอบทุกห้อง
3. ผู้นำอพยพชุดที่ 1-3 ยกธงขาวขึ้นให้เห็นเด่นชัด พร้อมแจ้งให้นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ เข้าแถวเป็นระเบียบ เตรียมอพยพไปยังจุดรวมพล ณ ลานมรกต คณะพยาบาลศาสตร์
4. กรณีเส้นทางอพยพหลักไม่สามารถไปต่อได้ไม่ว่าด้วยเหตุผลใดก็ตาม ผู้อพยพต้องสั่งหยุดแล้วเปลี่ยนเส้นทางไปใช้เส้นทางสำรองทันทีโดยเดินเร็วๆ ห้ามวิ่ง นำผู้อพยพเดินไปยังจุดรวมพลเหมือนเดิม
5. หน่วยจัดหาและสนับสนุนรีบจัดตั้งกองอำนวยความสะดวก เพื่อประสานงานทันที
6. เมื่อไปถึงจุดรวมพล สั่งให้นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ เข้าแถวให้เป็นระเบียบด้วยความสงบ แล้วเช็คชื่อตามรายชื่อที่ปฏิบัติงานประจำวันนี้
7. หัวหน้าหน่วยอพยพรายงานต่อผู้อำนวยการดับเพลิง ว่ามีผู้อพยพครบถ้วนหรือขาดหายไป ก็คน มีใครบ้าง ชื่ออะไร อยู่บริเวณใดขณะเกิดเหตุ
8. ผู้อำนวยการดับเพลิง พิจารณาตามสถานการณ์ หากไม่มีอันตรายให้ส่งทีมค้นหาเข้าไปค้นหาผู้ที่ติดอยู่ภายในอาคาร แต่ถ้าเห็นว่าไม่ปลอดภัยให้แจ้งขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงโดยตรง
9. เมื่อช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในอาคารและได้รับบาดเจ็บออกมาแล้ว หน่วยยานพาหนะรีบนำคนเจ็บส่งโรงพยาบาลโดยด่วน
10. เมื่อเหตุการณ์สงบผู้อำนวยการดับเพลิงพิจารณาสั่งให้นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

หมายเหตุ กรณีเหตุการณ์จริง ผู้ที่มีหน้าที่ให้ข่าวกับสื่อต่าง ๆ และบุคลากรภายนอกต้องเป็นผู้อำนวยการดับเพลิงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

แผนการอพยพหนีไฟและวิธีการอพยพหนีไฟ

แผนอพยพหนีไฟนั้น กำหนดขึ้นเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพัก นักศึกษาพยาบาลฯ ตลอดจนอาคารสถานที่ในขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้ โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น หน่วยอพยพ ผู้นำทางหนีไฟ จุดนัดพบ หน่วยปฏิบัติการ หน่วยสื่อสาร หน่วยจัดหาและสนับสนุนฯ ซึ่งมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน ซึ่งตรงต่อผู้อำนวยการดับเพลิง ในการปฏิบัติมีดังนี้

1. ผู้นำทางหนีไฟ จะเป็นผู้นำทางบุคลากรอพยพหนีไฟตามเส้นทางที่กำหนดไว้
2. จุดนัดพบ หรือจุดรวมพล จะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ซึ่งนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ สามารถรายงานตัวและทำการตรวจนับจำนวนได้
3. หน่วยอพยพ มีหน้าที่ตรวจนับบุคลากร ว่ามีการอพยพหนีไฟออกมาภายนอกในบริเวณที่ปลอดภัยทุกคนหรือไม่ หากพบว่ามียังนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ อพยพหนีไฟออกมาไม่ครบตามจำนวนจริง ให้รายงานผู้อำนวยการดับเพลิงเพื่อสั่งให้หน่วยปฏิบัติการส่งทีมค้นหาเข้าค้นหา
4. หน่วยปฏิบัติการ โดยทีมค้นหา จะเข้าค้นหาและทำการช่วยเหลือชีวิตผู้ที่ยังติดค้างอยู่ในอาคารรวมถึงกรณีนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ ที่ออกมาที่จุดรวมพลแล้วมีอาการเป็นลมหมดสติ บาดเจ็บ ทีมพยาบาลจะทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและติดต่อทีมยานพาหนะนำส่งโรงพยาบาล

วิธีการหนีไฟ

1. กำหนดเส้นทางหนีไฟหลักและเส้นทางหนีไฟสำรอง
2. ลักษณะสัญญาณเตือนภัย หนีไฟ ควรแจ้งให้บุคลากรทราบรวมทั้งสัญญาณที่แจ้งเหตุเพลิงไหม้สงบแล้ว เพื่อนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ จะได้เข้าปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

เพลิงไหม้ → ประกาศเสียงตามสาย/สัญญาณกริ่งยาว →
หนีไฟ (เกิดเพลิงไหม้)

เพลิงสงบ → ประกาศเสียงตามสาย/สัญญาณกริ่งสั้น →
กลับเข้าที่ปกติ (เพลิงสงบ เข้าสู่สภาวะปกติ)

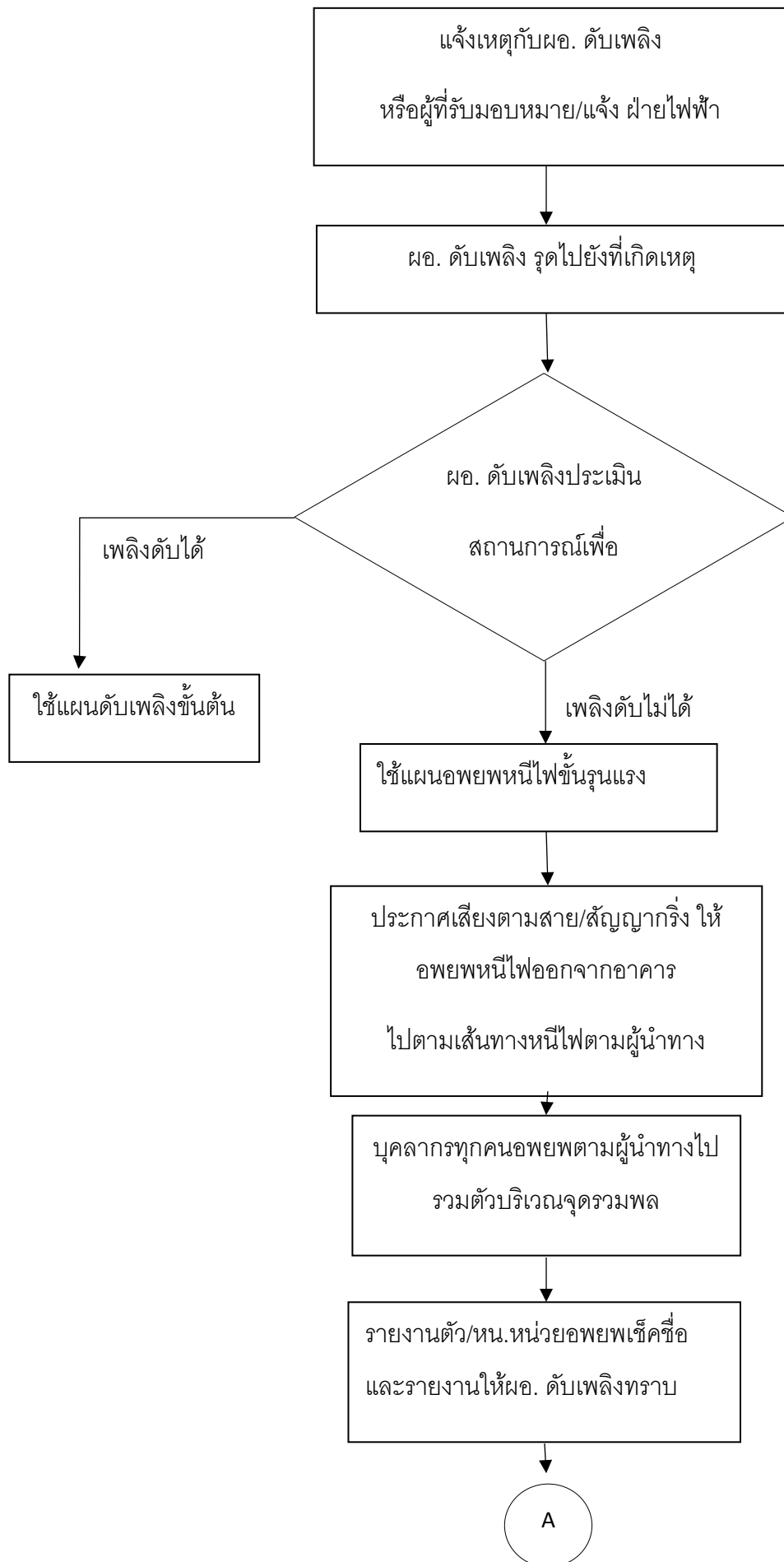
3. การมอบหมายหน้าที่

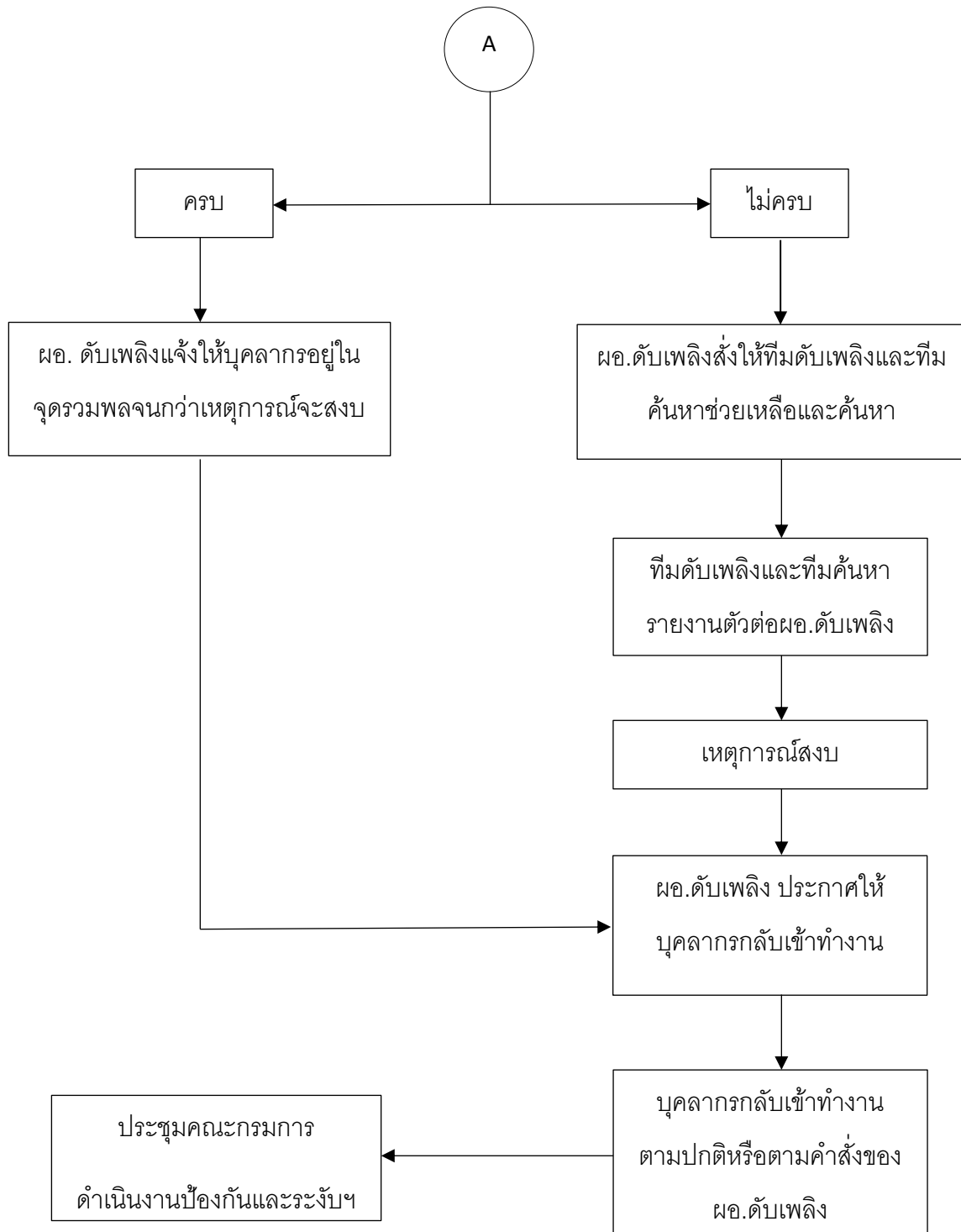
- รปภ. คณะจะทำหน้าที่ตรวจพื้นที่ในการหนีไฟหรือพื้นที่ปฏิบัติงานต่าง ๆ
- ผู้นำทางหนีไฟ จะทำหน้าที่นำนักศึกษาคนอื่น ๆ หนีไฟออกไปตามเส้นทางที่กำหนดเอาไว้และนับจำนวนนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานอยู่ในหอพักนักศึกษาพยาบาลฯ
- อื่น ๆ ตามเห็นชอบจาก ผอ. ดับเพลิง

การปฏิบัติตนในการอพยพหนีไฟ

ขณะที่เข้าร่วมการอพยพหนีไฟซึ่งเป็นการอพยพคนจำนวนมากภายในช่องทางที่ถูกกำหนด จึงจำเป็นต้องมีข้อกำหนดให้ปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยต่อส่วนรวม ซึ่งบางครั้งอาจเห็นว่าไม่จำเป็นหรือเป็นการบิบบังคับจนเกินไป แต่ระบบการอพยพหนีไฟจัดทำขึ้นเพื่อความปลอดภัยของส่วนรวมมิใช่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสภาวะการณ์อพยพต้องเน้นหนักไปทางสิ่งการมากกว่าการรับฟังข้อคิดเห็นรายบุคคล เพราะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในแผนจะไม่มีเวลาในการรับฟังความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตนเป็นรายบุคคล จึงควรปฏิบัติในการอพยพดังนี้

1. พยายามระงับสติอารมณ์ อย่าตกใจ และปฏิบัติตามแผนอพยพหนีไฟที่ได้กำหนดไว้
2. เชื่อฟังคำสั่งของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับแผนอพยพทุกคน
3. ขณะที่ออกจากห้องทำงานให้เก็บทรัพย์สิน เอกสารสำคัญลงในที่ปลอดภัยโดยเร็ว
4. เมื่อออกมานอกห้องทำงานแล้วห้ามเดินเข้าไปอีก
5. ห้ามชนสัมภาระใด ๆ ทั้งสิ้นติดตัวไปขณะอพยพ
6. การเดินอพยพใช้วิธีการเดินเร็วห้ามวิ่ง
7. การเดินให้เดินเร็วอย่าวิ่งเพราะจังหวะการก้าวของแต่ละคนไม่เท่ากัน

แผนบรรเทาทุกข์เมื่อเพลิงไหม้สงบแล้ว

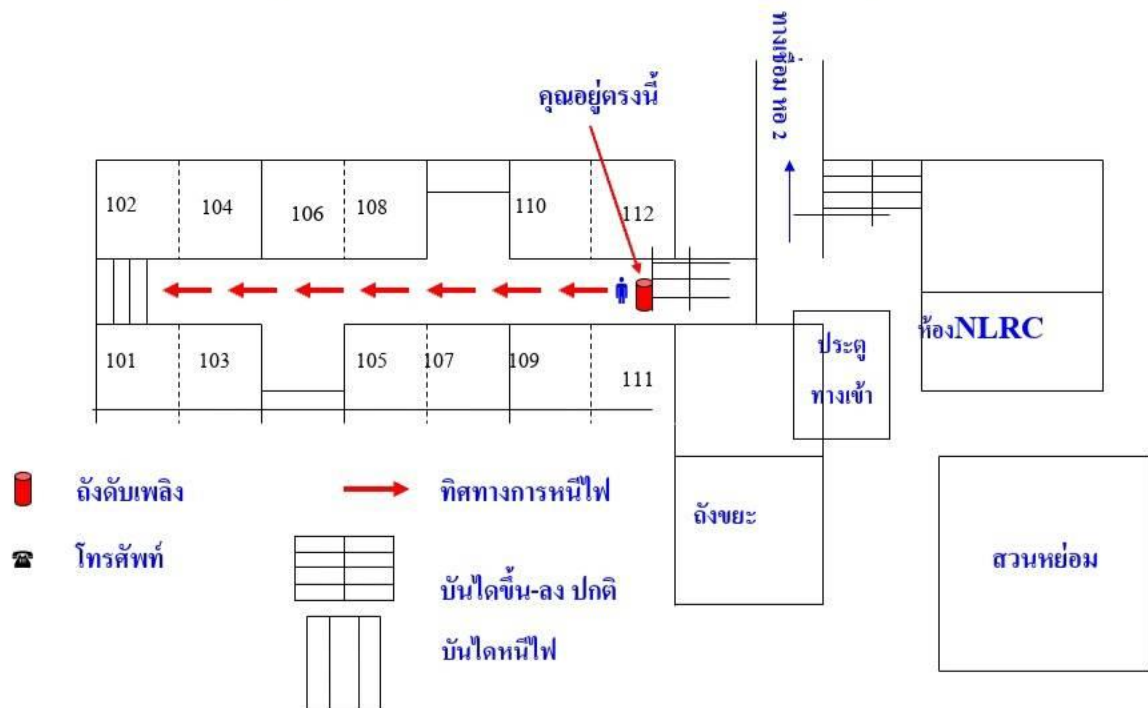
ลำดับ	หัวข้อกิจกรรม	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1	ตรวจสอบความเสียหายเบื้องต้น	- ตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุเก็บข้อมูล และ รายงานความเสียหายเบื้องต้นต่อผู้อำนวยการ ดับเพลิง	งานอาคาร	
2	ปิดกั้นพื้นที่เกิดเหตุ	- ปิดกั้นพื้นที่เกิดเหตุไม่ให้หลักฐานต่าง ๆ ถูก ทำลายในระหว่างรอกการตรวจสอบของ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	รปภ.	
3	ปรับปรุงพื้นที่แก้ไขเฉพาะหน้า	- ทำการระบายควันและระบายน้ำที่ท่วมขัง ออกจากอาคาร รวมทั้งเคลื่อนย้ายวัสดุอุปกรณ์ ออกจากพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง เพื่อไม่ให้เกิดความ เสียหาย	งานอาคาร	
4	ปรับปรุงพื้นที่แก้ไขเฉพาะหน้า	- ปรับปรุงพื้นที่แก้ไขเฉพาะหน้าเพื่อให้สามารถ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อไปได้โดยเร็ว	งานอาคาร	
5	ช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย	- ประสานส่วนงาน ในการช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้ประสบภัย	เจ้าหน้าที่หอพัก	
6	ประเมินความเสียหายและรายงาน	- ตรวจสอบประเมินความเสียหาย - รายงานสรุป	งานอาคาร	

แผนการปฏิรูปฟื้นฟู

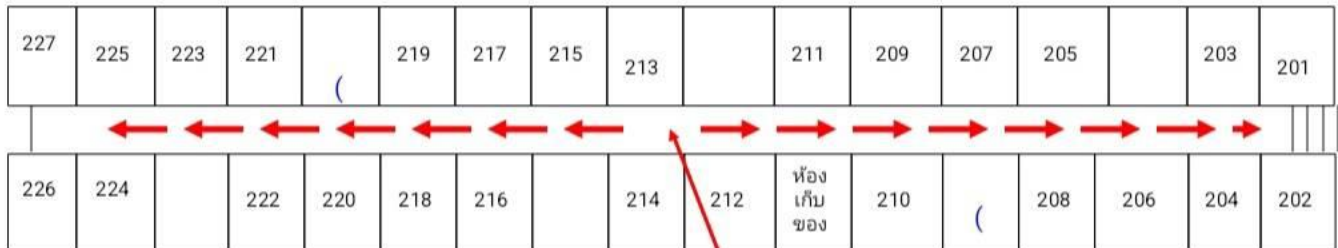
ลำดับ	โครงการ/การฟื้นฟูสถานที่เกิดเหตุ	ผู้รับผิดชอบ
1	ประชาสัมพันธ์สาเหตุและหาแนวทางป้องกัน	งานอาคาร
2	สงเคราะห์ผู้ป่วย	มหาวิทยาลัย
3	ปรับปรุงซ่อมแซม และจัดหาทดแทนสิ่งที่เสียหายให้กลับสู่สภาพปกติ	มหาวิทยาลัย
4	ประชุมทีมที่เกี่ยวข้อง - การรายงานสถานที่เกิดขึ้น - การทบทวนปรับปรุงแก้ไขแผน - การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติตามแผนเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ขั้นรุนแรง	รองคณบดีฝ่ายพัฒนางานองค์กรฯ

แผนผังอาคารหอพักนักศึกษาพยาบาล

แผนผังการหนีไฟ หอ 1 ชั้น 1

แผนผังการหนีไฟ หอ 1 ชั้น 2

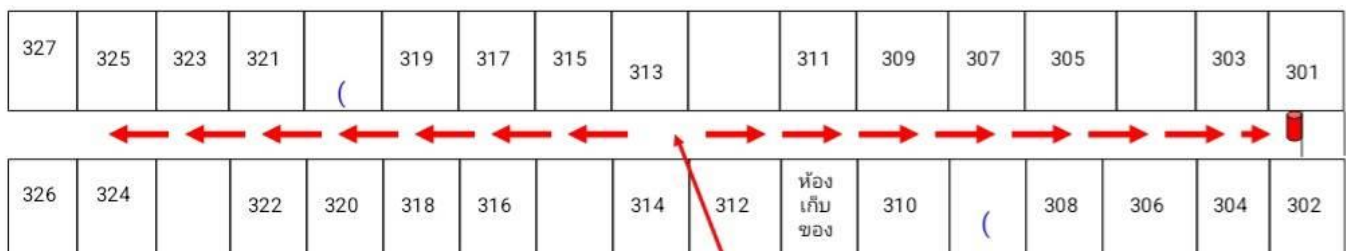
คุณอยู่

บันไดหนีไฟ ถึงดับเพลิง

ทิศทางหนีไฟ บันไดขึ้น-ลง ปกติ

(โทรศัพท์)

แผนผังการหนีไฟ หอ 1 ชั้น 3

คุณอยู่

บันไดหนีไฟ ถึงดับเพลิง

ทิศทางหนีไฟ บันไดขึ้น-ลง ปกติ

(โทรศัพท์)

แผนผังการหนีไฟ หอ 1 ชั้น 4

บันไดหนีไฟ ถัดดับเพลิง

ทิศทางหนีไฟ บันไดขึ้น-ลง ปกติ

(โทรศัพท์)

แผนผังการหนีไฟ หอ 1 ชั้น 5

บันไดหนีไฟ ถัดดับเพลิง

ทิศทางหนีไฟ บันไดขึ้น-ลง ปกติ

(โทรศัพท์)

แผนผังการหนีไฟ หอ 2 ชั้น 1

